

MATERIÁL PRO RADU MĚSTA č. 16

DNE: 3. 6. 2019

JEDNACÍ ČÍSLO: 251/2019/ŠKS

NÁZEV:		
Vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“		
ANOTACE:		
Vzdělávací akce pro žáky 4. tříd základních škol ve Žďáře nad Sázavou - environmentální výchova.		
NÁVRH USNESENÍ:		
Rada města byla seznámena s programem a organizací vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“ pod záštitou starosty města Ing. Martina Mrkose, ACCA pořádané Městským úřadem Žďár nad Sázavou pro 4. ročníky Základní školy Žďár nad Sázavou ZŠ Komenského 6, ZŠ Švermova 4.		
Rada města pověřuje Ing. Martina Mrkose, ACCA k podpisu smluv o spolupráci se subjekty, které se budou na vzdělávací akci podílet.		
Starosta města:	Místostarosta města:	Místostarostka města:
Tajemník MěÚ, Úsek tajemníka a správy MěÚ:	Odbor majetkoprávní:	Odbor komunálních služeb:
Odbor finanční:	Odbor dopravy:	Odbor rozvoje a územního plánování:
Odbor stavební:	Odbor školství, kultury a sportu:	Odbor sociální:
Odbor občansko-správní a OŽÚ:	Odbor životního prostředí:	Oddělení informatiky:
Odd. fin. kontroly a inter. auditu:	Odd. projektů a marketingu:	Krizové řízení:
Městská policie:	Regionální muzeum:	Technická správa budov města:
Zpracoval:		Předkládá:
Odbor školství, kultury a sportu		

Název materiálu: Vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“

Počet stran: 7

Počet příloh: 1

Popis

Město Žďár nad Sázavou spolupracovalo v roce 2012 s nadací „Dřevo pro život“ pod vedením Ing. K. Poláka a s Lesy ČR, které organizovaly pro děti základní školy Palachova 2189/35 vzdělávací akci „Do lesa s lesníkem“. Této akci se účastnilo cca 90 dětí. V rámci dopoledního programu by se jednalo o představení činností provázejících řádné hospodaření v lese a přiblížení využití dřeva obecně pro dnešní společnost s ukázkami sázení stromů, jejich ošetřování, těžby dřeva těžkou technikou apod. (učivo 4. třídy ZŠ). Tato akce vzbudila u dětí i pedagogů velký ohlas.

Vzhledem k tomu, že město Žďár nad Sázavou má své vlastní lesy, připravil odbor životního prostředí, správa městských lesů a rybníků ve spolupráci s odborem školství, kultury a sportu a I + E týmem MěÚ v roce 2013 pro žáky čtvrtých tříd ZŠ Komenského 6 a ZŠ Švermova 4 akci podobného charakteru s tím, že v roce 2014 rok bude tato vzdělávací akce pořádána pro další dvě základní školy: ZŠ Komenského 2 a ZŠ Palachova 2189/35.

V předešlých letech měla tato akce pořádaná MěÚ velký ohlas mezi dětmi, pedagogy i v médiích, proto ji připravujeme i letos a to v pátek 21. 6. 2019. Akce dříve nebyla pořádána pro všechny ZŠ ve Žďáře nad Sázavou z organizačních důvodů. Na základě zkušeností z KÚ Kraje Vysočina i na základě zkušeností nadace „Dřevo pro život“ není možné uspořádat takovou vzdělávací akci pro více než 100 - 120 dětí najednou.

V roce 2015 se podařilo dohodnout se správou lesů společností Kinský Žďár a.s. na spolupráci při této vzdělávací akci a to v tom smyslu, že by společnost Kinský Žďár a. s. zorganizovala pro polovinu žáků 4. tříd ZŠ totožnou akci na stejném místě a ve stejný den. Tyto vzdělávací akce již několikrát pro děti společnost připravovala a má s tímto druhem vzdělávání zkušenosti. Proto bude město Žďár nad Sázavou letos chystat akci pro děti ze ZŠ Komenského 6 a ZŠ Švermova 4 a společnost Kinský Žďár a.s. pro další dvě základní školy a to pro ZŠ Komenského 2 a ZŠ Palachova 2189/35. Se společností Kinský Žďár a. s. je tato akce již dohodnuta.

Cílem vzdělávací akce je environmentální výchova – propagace lesnictví a řádného racionálního trvale udržitelného hospodaření s přírodními zdroji v majetku města ve veřejném zájmu standardními lesnickými postupy, představení jednotlivých činností člověka v lese, jež musí proběhnout od založení lesního porostu po jeho smýcení, to vše ve vazbě na navazující obory – ovzduší, ochranu přírody, kvalitu vody – mimoprodukční funkce lesa a myslivost.

Akce bude zahájena nástupem všech účastníků za účasti starosty města a místostarosty města. Dále bude organizována formou vycházkového okruhu po jednotlivých stanovištích, kterých bude 9. Personální zajištění – pracovníci městských lesů, odbor ŽP, ŠKS + E tým. Děti budou na stanovištích ve skupinách přibližně po 12 - 15 dětech plnit ústní i praktické úkoly po předchozím výkladu problematiky. Připravena bude také znalostní soutěž „Co víte o lese“ (soutěž tříd), která bude na závěr vyhodnocena a děti obdrží ceny za 1. – 3. místo.

Varianty návrhu usnesení

Rada města **byla seznámena** s programem a organizací vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“ pod záštitou starosty města pořádané Městským úřadem Žďár nad Sázavou pro 4. ročníky Základní školy Žďár nad Sázavou ZŠ Komenského 6, ZŠ Švermova 4.

Rada města **pověřuje** M. M.k podpisu smluv o spolupráci se subjekty, které se budou na vzdělávací akci podílet.

Stanoviska

Celá připravovaná vzdělávací akce *S lesníkem do lesa* byla projednána na společném organizačním jednání realizačního týmu pracovníků odboru ŽP, ŠKS a s I+E týmem pracovníků MěÚ.

Vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“ - Městské lesy ZR

(vzdělávací akce pro děti školního věku organizovaná pod záštitou starosty města Žďáru nad Sázavou Z. N.)

Organizátoři: K.L. (městské lesy), J.D. (ŽP) – za věci odborné
Město ZR B. L. (ŠKS) – za věci organizační, školy
I+E tým MěÚ ZR (p. H. a spol.)
Hlavní organizátor pověřený tajemnicí úřadu: J.D.
Spoluprac. subjekty: KU JI, LČR, CHKO, Stora Enso, MP

Kde: **Lesy Města Žďáru – „U Křiváku“**

Kdy: **21. 6. 2019 v pátek, 8.30 hod – v 7.30 hod sraz organizátorů na místě, v 8.00 hod prosíme o příchod lektorů na stanoviště, jejich přípravu a na 8.30 hod přesun na místo zahájení**

Pro koho: cílová skupina – děti 4. tříd, které v rámci „přírodovědy“ mají látku o lese v osnovách. Vzhledem k tomu, že počet dětí na akci musí být z pedagogických důvodů max. 100-120 (viz dlouhodobé zkušenosti pořadatelů akcí lesnické pedagogiky), bude letos akce zajištěna přímo MěÚ ZR pro jednu polovinu **4. tříd: MěÚ ZR organizuje akci pro ZŠ Komenského 6, ZŠ Švermova 4** s tím, že pro druhou polovinu dětí 4. tříd zajišťuje obdobnou akci ve stejném termínu Kinský a.s., Žďár nad Sázavou (2. ZŠ a 5. ZŠ) prostřednictvím Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. Bude zajištěno **9 stanovišť** = zhruba 12 - 15 dětí ve skupině. Každoroční opakování.

Proč (cíl akce): enviromentální výchova – propagace lesnictví a řádného racionálního trvale udržitelného hospodaření s přírodními zdroji ve veřejném zájmu standartními lesnickými postupy s důrazem na jemné způsoby hospodaření v souladu s oprávněnými požadavky ochrany přírody.

Jak: formou vycházkového okruhu po jednotlivých stanovištích (9) – mapka, označení stanovišť. Personální zajištění – pracovníci městských lesů, odbor ŽP, I+E. Děti budou na stanovištích ve skupinách (max. 15 dětí ve skupině) plnit ústní i praktické úkoly po předchozím výkladu problematiky, znalostní soutěž „Co víte o lese“ – soutěž tříd,

vyhodnocení, ceny, diplom (1-3 místo) – zajistí: B. L. ve spolupráci s p. Holešem (vyhodnocení) a J.D. (standardizované otázky)

Program: představení jednotlivých činností člověka v lese, jež musí proběhnout od založení lesního porostu po jeho smýcení. To vše ve vazbě na navazující obory – ovzduší, ochrana přírody, kvalita vody – mimoprodukční funkce lesa, myslivost. Akce začne nástupem, zahájením p. starostou či místostarosty a představením vedoucích skupin

Stanoviště: *umístění stanovišť a jejich obsah totožný jako v loňském roce:*

1. myslivost – význam péče o volně žijící živočichy, jež jsou zvěří – udržování ekosystému ve vyváženém stavu bez vzniku škod a při zachování druhové pestrosti – zajistí jako odborný garant a na stanovišti fyzicky bude: p. H.
2. MP, CHKO – zakázané činnosti v lese – vjezdy do lesa, pálení ohňů (v lese oheň nepálíme, můžeme až 50 m od lesa !!!!). Piktogramy (zakázané činnosti v lese), soutěž „Co je v lese zakázáno“. Odborný garant (lesník): A. D. – CHKO. CHKO – obecný úvod, zakázané činnosti v lesích, MP – vjezdy do lesa, ohně v lese, likvidace požáru. Zajištěno.
3. ochrana lesa:
 - a. ochrana proti kůrovcům – lapače + lapáky, prevence – vysvětlení – viz Šumava a „zelený amaterismus“
 - b. klikoroh – ochrana sazenic před výsadbou
 - c. ochrana lesních porostů proti větru či sněhu – vysvětlení základního přístupu lesníka – aneb proč se dělají prořezávky a probírky v lesíchZajistí jako odborný garant a na stanovišti fyzicky bude: Ing. J.D. Ukázku lapáku (instalace lapáku na stanovišti) zajistí Ing. ████████ v termínu do: (již instalován). Ostatní pomůcky na stanovišti (lapáč, feromon, loupák) zajistí J.D.
4. semenářství, školkařství – ukázky školkařských produktů, semena, šišky – ukázka zajišťování kvalitního osiva v lese trhačem na stojícím stromě – zajistí H. D., sběrač osiva ze stojících stromů. Poznávací soutěž. Za organizátora akce stanoviště organizačně zajistí: Ing. J.D. v termínu do: 15. 6. 2019.
5. výchova, hospodářská úprava lesů a typologie z pohledu lesa a lesníka: lesnická taxace – měření základních taxačních veličin (výška, průměr), kubatur stromů a zásob porostů. Vysvětlení: „proč to vlastně měříme“. Vysvětlení: typologie – půda má různou úrodnost, bonitu, od toho se odvíjí přírůst stromů, zásoby porostů, jejich hodnota. Výchova: ukázky správného postupu výchovy, co se z porostu v průběhu času odstraňuje za jedince. Možnost dětí označit si svůj strom, jež by měl na stanovišti jako perspektivní zůstat či který má být odstraněn – konzultace správnosti přímo na

stanovišti. Odborný garant (lesník): J. M., LČR. Pomůcky k provozu stanoviště zajistí: LČR. Zajištěno.

6. zalesňování, ochrana kultur – popis problematiky (jak se dělá výsadba, jak se o ni následně staráme – ožínání, nátěr, oplocenka + vlastní ukázka prací (jak to dělá dělník v lese). Následně: každá třída si za odborného výkladu vysadí 1 poloodrostek (LP) za použití sekeromotyky (poznámka: děti si vyzkouší vykopat jamku samy. Cíl: aby si uvědomily, jak namáhavá je to práce. Poté odborník na stanovišti zajistí případné řádné prokopání jamky a pomůže s výsadbou).

Označení vysazeného stromu – vize: příležitost dětí zasadit si samy a označit svůj strom s možností další následné péče o něj, označení patronace nad ním – sounáležitost s místem a jeho ochrana. Poloodrostky k výsadbě a sekeromotyky, kolíky + palice na zatlučení, pracovníka na ukázkou výsadby, ožnutí, ochrany kultur zajistí: K. L. v termínu do 15. 6., označení vysazených stromků zajistí v termínu do 15. 6. p. H. Způsob označení vysazených stromků: plastová kartička zatavená do folie, provázkem (drátkem) připevňená k vysazenému jedinci. Cíl: děti se budou moci následně pochlubit a v dalších letech přesvědčit, jak prosperuje jimi vysazený jedinec. Na stanovišti fyzicky bude: 2x pracovník Krajský úřad Kraje Vysočina. K. L. zajistí jednoho pracovníka, který bude fyzicky ukazovat, jak pracuje dělník v lese – výsadba, ožínání, nátěr, prostřihávka (smysl: ukázka jak by to mělo vypadat a co to obnáší) – do 15.6. Následně si děti odnesou po vyhlášení výsledků jeden poloodrostek k výsadbě s sebou domů (poloodrostky zajistí p. Ing. K. Leština do 15. 6. 2019)

7. těžba - mýtní (pod cestou), sortimentace. Těžař s JMP, traktor, vyvážka. Obecně: harvestor – letos nebude zajištěn vzhledem k nedostatku mýtní těžby – jako náhradní varianty: přibližování traktorem. Pokud bude možnost, lepší varianta: kůň. Proběhne: ukázky práce a vysvětlení hlavních výhod těžby JMP a přibližování traktorem či koňmo. Vysvětlení: výkonnost, měrné tlaky na půdu při přibližování, bezpečnost práce, škody na porostech. Zajistí jako odpovědná osoba: K. L. v termínu do: 15. 6. ve spolupráci s Storou Enso.. Na stanovišti fyzicky bude: Stora Enso – Ing. H., p. S.. Provozovatel stanoviště zajistí dodržování základních pravidel bezpečnosti, vymezení bezpečného prostoru atd.

8. mimoprodukční funkce lesa, čistota ovzduší, odpady v lese. Obecně: mimoprodukční funkce lesa – důležité komplexní představení – důraz: min stejně důležité jako produkční funkce lesa: Jde o půdoochranou, vodohospodářskou, klimatickou, rekreační...atd... Konkrétně: defoliace jehlic vs. čistota ovzduší, komíny – čistota, odlučovače, imise, emise, vliv komínů na růst a vitalitu lesa. Ukázky defoliace korun smrků v důsledku imisí. Příklad úkolu pro děti: spočítej ročníky jehlic na smrkové větvičce, tahle má 3-4, standartní je 7-8. PROČ jich je zde málo? Rekreační

funkce, skládky a odpady v lese vs. ***zásady správného chování návštěvníků lesa***. Cíl: odpady ani odpady do lesa nepatří, poučení o tom, jak se chováme v lese. Hra: posbírej odpady kolem sebe, roztříd' je dle kategorií. Zajistí v termínu do 15. 6. a na stanovišti fyzicky bude: p. Bc. H..

9. výběrný způsob hospodaření v lese – představení tohoto lesnický nejnáročnějšího, ale přitom v mnoha ohledech nejvýhodnějšího způsobu hospodaření v lese. Ukázka výběru jedinců ve výběrném lese, cílové tloušťkové třídy. Srovnání: celkový běžný přírůst ve výběrném lese vs. v lese pasečném. Nároky na odbornost a organizační zajištění, přírodní podmínky pro aplikaci tohoto způsobu hospodaření. Zajistí a na stanovišti fyzicky bude: Ing. K. L., Ing. Š.

Způsob zajištění:

- A) K. L., J.D.: odborné věci (viz program 1-9)

Prověřit počet lesníků – lesních pedagogů na stanovištích – LČR, KU JI, MP, HZS zajistí J.D., B. L. zajistí prospekt (info o akci školám a lektorům) sestávající z: mapka–trasa akce, seznámení s městskými lesy – podklady pro prospekt - popis městských lesů, fotka z městských lesů, mapka trasy ve vypovídajícím měřítku), program akce v termínu do 20. 5. včetně kompletace prospektu a zaslání školám. J.D.

- B) B. L. + další jmenovaní v textu níže - organizační zajištění:

1. soutěž – jedna „standardizovaná otázka“ na stanovišti, klasifikace znalostí každé třídy (max. 5 žetonů na stanovišti), vyhodnocení, cena vítězi – B. L. ve spolupráci s p. H. (vyhodnocení) a J.D. (standardizované otázky)
2. zajištění pojištění akce – B. L. zajistí v termínu do: 15. 6. v závislosti na dodání seznamu osob, podílejících se na dělnických pracích v rámci akce (aktualizoval Ing. L.). Subjekty vysílající své externisty (KU JI, LČR) jsou pojištěny v rámci své pracovní náplně (popis objednávek od škol a zaslání zúčastněným subjektům – LČR, KU JI zajistí B. L.), rovněž školy jsou na akce školy pojištěny. Pojištění ostatních lektorů a organizátorů akce (lesní pedagogové, těžař, pracovník obsluhující koně, vyvážičku, atd..) – zajistí B. L. na základě jmenného seznamu předaného do 15. 6. 2019 Ing. K. L.
3. komunikace s I+E týmem + obecná organizace
4. novináři – propagace akce, PR - „vztahy s veřejností“ – pozvání na zahájení: Žďárský zpravodaj, Žďárské noviny, televize Vysočina – zajistí: B. L. + J. A. (foto + článek), článek Myslivost (p. H. – ex post)
5. školy, ředitelé, rada – propagace – zajistí L..

6. B. L. - občerstvení, nápoje, dary, ceny, soutěže, diplomy (1-3 místo). Oheň (pruty na opékání, suché dřevo – zajistí Ing. K. L.), fotodokumentace (J. A., Mgr. V.) a následná propagace proběhlé akce. Vyhodnocení pořadí – v případě rovnosti bodů (= žetonů) rozhoduje „rozstřel“ šíškou na cíl (5 hodů) – J.D.
7. ostatní organizační záležitosti: doprava – zajištění MěÚ auta pro nenadálé situace (zajištěno: Ing. J. M.). Mgr. B. L. - poučení pro školy: řádné oblečení do lesa + bezpečnost !!!
8. Mgr. B. L. - usnesení města – rada souhlasí a zmocňuje ...atd. tedy pověření ke konání akce. Po zveřejnění v radě účast na tiskové konferenci, pozvání radním a zastupitelům
9. označení stanovišť (tyčka + cedule ve folii s číslem a názvem), označení průvodce dané skupiny (číslo na krk) – ve spolupráci s I+E – zajistí p. H.

C) I+E tým, p. H. (15 lidí) – průřezově dle zájmu a možností: odborná i obecně organizační část. Představa: člen I+E na každém stanovišti jako doprovod skupiny – koordinace, jednotný domluvený přístup. Využití zkušeností I+E týmu při organizaci a zajištění loňského Dne otevřených dveří MěÚ. Osloví je p. H. – proběhlo, I+E s tím počítá a nabízí součinnost. Tým I+E se dle možností po dohodě podílí na obecných organizačních úkolech delegovaných mu dle části „B“ – projednání. Zajištění zdravotníka (číslo mobilu) – lékárnička (zajištěno: Ing. J. M.), úklid – toaletní papír na každé stanoviště.